

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istorīa

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XVIII. De Sibylla quae in acrostichide carminum quibus vaticinata est,
Dominum & passionem designat. Est autem acrostichis haec: Iesus
Christus, Dei Filius, Servator, crux.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Δραστήριος πέρας διέπεσε. οί γάρ τινες Μαγοί, τρεῖς τ' ἄ
 ἡμέρας εὐχομένης ἔανδρός, μεγάλας τε καὶ
 ἔξαινας δαίμονας ἀξιωματικῶν ἐρίων κα-
 τὰ δὲ τὸν αὐτὴν τῆν εὐχῶν ἐπιτάξιν φθόνῳ
 διέβαλλον ἐπικίνδων ἢ σφόδρα τὴν Τσαύ-
 τῆν ἀπὸ δυνάμιν διαβάλλοιες πρὸς τὸν δυ-
 κῆτον, ἔπεισαν αὐτὸν τὸν Τσάτων ἀγαθῶν δη-
 μοσίων παραίποι τοῖς Πέρσαις γηρόμδρον, λεόν-
 των ἀρίων θοῆν κατὰ κερθῆναι καθείρξαι ἢ κα-
 τὰ κερθῆναι, ἐκ εἰς ἄλλοτρον, ἀλλ' αἰώνιον ἐνδοξίαν
 ὁ Δανιὴλ, καὶ ἐν μέλει τοῖς θηροῖν ἔξῆτα ὀρέμενος,
 κτήτων ἢ ἡμερωτέρων (τῶν) θηρίων, ἢ τῶν καθήρ-
 ξάτων, ἐπὶ φροῦτο, πάντας γὰρ εὐχή κοσμοτήριος
 καὶ σωφροσύνης δαίμων σωμαρομένη, Ἰθασῶς
 ἀπὸ τῆς ἀλλοτρίας λυσώδης τῆς φύσεως γνωστέων
 ἢ τῶν (τῶν) Καμύση (ἢ γῶν) ἰσοσά-
 τῆς, ἔτα τε θείας δυνάμεως καλορθώματα ἐπι-
 σκιά (ἔαδ) ὑπέκπεπληκτο μὲν αὐτὸς τῶν θαύ-
 ματι τῶν ἀγγελομένων, μελέτην ὡσεὶ ἢ ἐπὶ τῶν
 πεπιδήματαις διαβολαῖς τῶν Μαγῶν εὐχε-
 ρῶς ὁμοῦς γένετο ληψῆς τ' ἑαῶς ἐκείνης ἐπόπ-
 τῆς γῆρας κ' ἰδὼν τὸν μὲν ἄνδρα ἐκάλερας τῆς
 χείρας ὑψώματι τὸν Χειρὸν ὑμνήσα. τὰς δὲ
 ληψῆς ὑποβελημένας, καὶ οἰοῖται τὰ ἔχρη ἔαν-
 δρός, πρὸς κωμῆσα, καὶ πρὸς ἀρχὴμα τὰς ἀνα-
 πείσας αὐτὸν Μαγῶς, (τῆ) αὐτῆ (ζημία) κα-
 τὰ κερθῆναι, καθείρξαι τε τῆ τῶν λέοντων αὐλή) οἱ ἢ
 ἔπεισε οἱ τὸν μικρῶ πρὸθεν κολακεύσασαι,
 ἐπεφύτῳ τοῖς Μαγοῖς, καὶ πάντας αὐτὰς κ' ἢ
 τῶν ἐαυτῶν φύσιν ἐλυμῆναντο.

Κεφ. ΙΗ.

Πρὸς τὸν ἀποστόλου τὸν ἐρυθραίου, ἐπὶ ἀρχῆς ἰδιότητος τῆς μαρτυρίας ἐπιπῶν,
 τὸν κῆρον καὶ τὸ παθὸν ἀλλοτρίως ἐστὶ δὲ ἡ ἀρχῆς ἰδιότητος
 Ἰσοῦ Χειρὸς Θεοῦ ἡμῶν, Στρωπῶν.

ΠΑΡΙΣΑΙΑ ΔΕ ΜΟΙ ΚΑΙ Τῶν ἀλλοδαπῶν ἡ
 μαρτυριῶν τ' ἔχει τὴν θεότητος δόξιν
 μπεύσαι ἐπὶ γὰρ τοῖς τῶν, δηλονότι καὶ ἡ τῶν
 βλασφημιῶν αὐτὸν διανοία, ἔοιδεν αὐτὸν
 Θεὸν ὄντα Θεῶν παῖδα, εἶπε γὰρ τοῖς ἑαυτῶν
 λαοῖς πρὸς εὐασιν ἡ τοῖων Ἐρυθραία Σιδύλλα,
 Φάσκουσα ἐαυτὴν ἐκ τῆς γῆρας μὲν τὸν καλακυσ-
 μῶν γῆρας, ἰερέα ἢ ἔσ' Ἀπόλλωνος, διάδημα
 ἐπιπῆς τῶν θηροκτομῶν ἔσ' αὐτῆς Θεῶν φο-
 ρῶσα, καὶ τὸν κείνο δ' αὐτῆ ὄν ὁ ὄφεις εἰλείτο,
 πρὸς ἑαυτὴν ἀποφοιτῶσα τε τοῖς χρωμέ-
 νῶν αὐτῆ ἡλικιότητι τῶν γονέων, ἔπειθε δ' ἀκό-
 λων αὐτὴν τοιαύτη λαρεία, δι' ἣν ἀρχήμονες δυ-
 μοί, καὶ ἐδὲν σεμνὸν ἔπειθῆναι, καὶ τὰ αὐτὰ τοῖς

A ratur, in omni genere virtutis spectatus
 enituit. Nam cum ter quotidie preces
 ad Deum funderet, magnaq; & insolita
 memorabilium operum miracula ede-
 ret, Magi invidia adducti, hanc precum
 efficaciam calumniari ceperunt; tantā
 vim hominis admodū periculosam ef-
 se, Regis auribus intusurrantes; eiq; tan-
 dem persuaserunt, ut vir ille qui tot ac
 tantorum bonorum Reip. Perfaram au-
 ctor fuisset, immanibus leonibus devo-
 randus objiceretur. Damnatus igitur
 Daniel; non peritutus, sed ad sempiter-
 nam gloriam in foveam coniectus est.
 Cumq; in medio ferarum versaretur, le-
 niores eas ac mansuetiores ipsis à quib⁹
 fuerat in foveam contrusus, expertus
 est. Omnes enim illas bestias, licet sua-
 pte natura rabidas, precatio modestiæ
 ac temperantiæ auxilium ferens, man-
 fucefecit. Quæ cum accepisset Camby-
 ses (neque enim fieri poterat, ut tam stu-
 penda divinæ potentæ miracula occul-
 tarentur) rerum quæ nuntiata fuerant
 admiratione percussus est: subitq; cum
 pœnitentia, quod Magorum calumniis
 adeo faciles aures præbuisset. Nihilom-
 minus tamen ipse ejus rei spectator esse
 voluit. Cumq; Danielem quidem vidit
 sublati in altum manibus Christum
 laudantem; leones verò submissos, &
 hominis vestigia quodammodo ado-
 rantes; confestim Magos qui ipsi illud
 persuaserant, leonibus objici iussit. At
 bestię quæ paulò ante Danielem palpa-
 verant, statim in Magos impetum fe-
 cerunt, omnesque eos pro naturæ suæ
 feritate discerperunt.

CAPUT XVIII.

De Sibylla Erythraea, quæ in Acrostichi de carmi-
 num quibus vaticinata est, Dominum et pas-
 sionem designat. Est autem Acrostichis hæc:
 Jesus Christus, Dei Filius, Servator, Crux.

Libet etiam aliud testimonium de
 Christi Divinitate ab extraneis de-
 sumptum commemorare. Sic enim ii
 qui probris illum ac maledictis incesse-
 re solent, illum Deum Deiq; Filium ef-
 se cognoscent: siquidem suorum sermo-
 nibus fidem velint adhibere. Sibylla
 igitur Erythrea, quæ sexta post diluvium
 ætate se vixisse dicit, sacerdos fuit Apol-
 linis: quæ coronam capite gestans non
 fecus ac Deus ille quem colebat, &
 tripodem cui serpens circumvolutus
 erat, custodiens, oracula edebat in-
 terrogantibus: à stultis parentibus huic
 cultui mancipata, ex quo nihil hone-
 stum ac probum, sed furor pudoris
 expers ingeneratur. Cujusmodi sunt

ca quæ de Daphne memorantur. Hæc A
 igitur cum aliquando in adyta importu-
 nae superstitionis irrupisset; divino pla-
 ne Spiritu impulsâ, cuncta quæ eventura
 erant de Deo vaticinari verbis cœpitis
 primis versuum elementis (quod genus
 Acrostichis vocatur) historiam adven-
 tus Jesu Christi apertissimè declarans.
 Est autem Acrostichis ejusmodi JESUS
 CHRISTUS, DEI FILIUS, SERVATOR,
 CRUX. Versus autem hi sunt:

*Judicii signum tellus sudore madescet.
 E celo tunc Rex veniet per sacra futurus,
 Scilicet ut totum præfens dijudicet orbem:
 Visurique Deum infidi sunt atque fideles,
 Sublimem in carne humana, sanctaq; ca-
 terva
 Cinctum, completo qui tempore judicet
 omnes.
 Horrida tunc tellus dumis sibi vescet acutis.
 Rejiciet simulacra homines aurig, met alla.
 Inferni portas facto simul impete rüpent
 Squallentes manes, & pura luce fruuntur.
 Tetros atq; bonos index tñ flâma probabit.
 Voce latens facinus quod gessit quisque, lo-
 querur;
 Subdolaque humani pandentur pectoris
 antra.
 Dentum stridor erit, gemitusque & luctus
 ubique.
 Et sol astrorumq; chorus percurrere cælum
 In simul absistent, luna quoq; flâma peribit.
 Fundo cernentur valles cõsurgere ab imo.
 In terris nihil excelsum spectare licebit.
 Lataq; planities montes equabit: & equor
 Intactur ate stabit: adustaq; fulmine tellus.
 Unâ deficiet flagrans cum fontibus amnis.
 Stridula de celo fûdet tuba stebile carmen,
 Supremû exitiû lamentans, fataq; mundi.
 Et subito stygium chaos apparebit hiatu:
 Reges divini stabûnt cuncti ante tribunal.
 Vndaque sulphurea descendet ab ethere
 flammæ.
 Ac cuncti in terris homines mirabile signû
 Tunc cernent oculis, sanctis optabile signû.
 Omnibus id justis vitæ est melioris origo:
 Rursus vesani dolor atque offensio mundi:
 Collustrans undis bisfeno in fonte fideles.
 Regnabit latè pascentis ferrea virga.
 Unus & æternus Deus, hic Servator &
 idem
 Xristus, pro nobis passus, quem carmina
 signant.*

Et hæc quidem divino, ut credibile
 est, afflatu à virgine prædicta sunt. Ego
 verò illam eo nomine beatam judico,
 quod Deus vatem illam ac nuntiam suæ
 erga nos providentiæ delegit.

ἰσορρομηνοῖς ἀεὶ τῆ Δάφνης. αὐτὴ τῶν
 τῶν ἀδύτων ποτὲ τῆς ἀκαίρας δεῖσι δαίμων
 προαχθεῖσα, κῆ θείας ἐπιπνοίας ὄντας ἡμεῖς
 ἡμεσὴν, δι' ἐπὶ πᾶσι θεῶν τὰ μέγιστα πρῶ-
 θέασσε. σαφῶς ταῖς προχθεῖσαι τῶν προ-
 γραμμάτων, ἥτις ἀκροστιχίς λέγεται, ἀποδεί-
 τῆν ἰσορίαν τῆ Ἰησοῦ κατελευσεως ἐστὶν
 κροστιχίς αὐτῆ, Ἰησοῦς Χρῆστος, Θεὸς υἱός, Σα-
 Σταυρός τὰ δ' ἐπὶ αὐτῆς, ταῦτα.

Ἰδρῶσθ γὰρ χθῶν, κρείσεως σημεῖον ὅτ' ἐστὶν
 Ἡξείδ' ἐρανόθεν βασιλεὺς αἰῶσιν ὁ μέγιστος
 Β Σάρκα παρὼν πᾶσιν ἀνθρώπων, κόσμον ἅπαντα
 Οὐκ ὄντα ἢ Θεὸν μέρος ἐπεὶ περὶ κείνου ἀπί-
 ὕψιστον μὲν τῶν ἁγίων ἐπὶ τέρμα κρείσεως
 Σαρκοφόρον ἕψυχας τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ ἐπιμαρ-
 χέσεσθ ὅτ' ἀνποδὲ κόσμος ὅλος κῆ ἀκαίρα θῆ-
 Ρίψωσὶ τ' εἰδῶλα βροθῶν κῆ πλεον ἀπαι-
 Εκκαύσῃ τὸ πᾶν γῆν, ἐρανον ἠδὲ θῆρα
 Ἰχθυῶν, ῥήξῃ τε πύλας εἰρητῆς αἰῶσιν.
 Σάξτε ποτὲ πᾶσα νεκρῶν, ἐς ἐλδὸν ἐξέρχεται
 Τῆς ἀγίας, ἀνόμους τε τοῦ πᾶν αἰῶσιν ἐξέρ-
 Οππόσα τῆς πρᾶξας ἔλαθει, ἵστε πᾶσι λα-
 Στῆθεα γὰρ ζωφόνει θεὸς φωστῆρον αἰῶσιν
 Θερῆνός τ' ἐν πᾶσι ἔσαι, κῆ βρομῶσθ ὅσον
 Εκλείψει σέλας ἡελίος, ἀσρῶν τε κρείσει.
 Οὐρανὸν εἰλίξῃ, μῆνης δ' ἐτε φέξῃσθ ἰεῖται.
 Ὑψώσθ τῆ φάραγας, ὀλεῖ δ' ὀψώματα ἐξέρ-
 Ὑψος δ' ἐκέπλυθρον ἐν ἀνθρώποισι φανείσθ
 Ἰσά τ' ὄρη πεδίοις ἐσαι κῆ πᾶσα θάλασσα
 Οὐκ εἰς πλεν ἐξεί γῆ γὰρ φρυχθεῖσα κροσ-
 Σωπήλαις ποταμοῖς τε καὶ χλαζῶν ἐξέρχεται
 Σάλπιξ δ' ἐρανόθεν φωνῆν πολυθρονον ἀφεί-
 Ωρύσσει μύθος μελεὸν ἐπήματα κόσμου
 Ταρταρέν χάος δειξεί ποτὲ γαίαν ἀχαι-
 D Ἡξέσθ δ' ἐπὶ βῆμα Θεῶν βασιλῆες ἅπαντες
 Ρεύσθ δ' ἐρανόθεν ποταμὸς πυρῆς, ἠδὲ γῆ
 Σῆμα δ' ἐστὶ ἵστε πᾶσι βροθῶν ἀριδὸν εἰσε-
 Τὸ ξύλον ἐν πηλοῖς τὸ κέρασ τὸ πᾶν ἐμειν-
 Ἀνθρώπων ἐυσεβῶν ζωῆ, πρὸς κομμάτε κοσ-
 Ὑδασι φωτῆρον πηλοῖς ἐν δώδεκα πηγαῖς
 Ραῖδος ποιμαίνεσθ σιδηρεῖν τε κρατῆσθ
 Οὗτος ὁ νῦν προγραφεῖς ἐν ἀκροστιχίαις Θεῶν
 Σωτήρ, ἀθάνατος βασιλεὺς ὁ παθῶν ἐν ἐξέρ-
 Καὶ ταῦτα τῆ παρθένου δηλαδὴ θεοῦ ἐκεί-
 ση ἀεροκρυφαί. μακαρίαν δ' αὐτὴν ἐμει-
 κείνω, ἢ ὁ ζωτῆς ἐξελέξατο προφῆτι τῆ
 αὐτῆ πρὶν μὲν προμνηθείας.

K. φ.